

**Kúria**  
**végzése**

**Az ügy száma:** Bfv.II.999/2024/12.  
**A határozat szintje:** felülvizsgálat  
**A tanács tagjai:** Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke  
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró  
Dr. Harangozó Attila, bíró  
Dr. Boros Tibor, bíró  
Dr. Nagy Antal, bíró  
**Az eljárás helye:** Budapest  
**Az eljárás formája:** tanácsülés  
**Az ülés napja:** 2025. április 3.  
**Az ügy tárgya:** foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége  
**Terhelt (ek):** I. rendű  
**Első fok:** Budai Központi Kerületi Bíróság, 5.B.2115/2018/117., ítélet, tárgyalás, 2021. december 9.  
**Másodfok:** Fővárosi Törvényszék, 22.Bf.7281/2022/60., ítélet, tárgyalás, 2024. március 25.  
**Az indítvány előterjesztője:** az I. rendű terhelt védője  
**Az indítvány iránya:** az I. rendű terhelt javára

**Rendelkező rész**

A Kúria a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Budai Központi Kerületi Bíróság 5.B.2115/2018/117. számú és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 22.Bf.7281/2022/60. számú ítéletét I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

**I n d o k o l á s**

[1] I. 1. A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2021. december 9. napján kihirdetett 5.B.2115/2018/117. számú ítéletével bűnösnek mondta ki I. rendű terheltet foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) 165. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont], és ezért őt 1 év szabadságvesztésre ítélte, melynek a végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fogház és a végrehajtás elrendelésének esetére meghatározta a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

[2] A kétirányú fellebbezések folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. március 25-én meghozott 22.Bf.7281/2022/60. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta; a terhelt cselekményét a Btk. 165. § (1) bekezdésébe ütköző foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségének minősítette és a terhelt büntetését 450 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 900.000 forint pénzbüntetésre enyhítette, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ítélet tényállásának lényege szerint a sértett 2 éves korában, majd 2006. évben is idegsebészeti beavatkozásokon esett át, amelynek során tömlős daganat került eltávolításra a jobb oldali kisagyi féltekéből, amelyet követően a sértett rendszeresen járt kontrollra, panasz és tünetmentes volt. A műtétek következményeként a jobb oldalkamra kisfokú tágulata volt nála megfigyelhető.

[4] A sértettet a háziorvosa, a sértett által 2013. december 15. napján elvégzett könnyű gerinctorna során történt rossz mozdulat miatt jelentkező nyakfájás és 2013. december 21. napján ehhez társuló egyre erősödő fejfájás miatt, aznap sürgősséggel beutalta a rendelőintézetbe az ideggyógyászához, ahonnan a sértettet az ekkor ügyeletet adó, a kórház neurológiai osztályára irányították, amely osztály aznap ügyeletet látott el. A sértett a kórház neurológiai osztályán végzett vizsgálatok során rosszabbul lett, fejfájása fokozódott, hányt, bizonytalan járást és szemmozgás-zavart észleltek nála, ezért soron kívüli koponya CT vizsgálatot végeztek rajta, amelynek eredményeként agyödémát, az agyi oldalkamrát, illetőleg az agykamra-rendszer fokozott tágasságát, valamint koponyaüri nyomásfokozódás jeleit állapították meg. Ekkor a sértett gyógyszeres kezelését megkezdték, azonban a tünetegyüttesek miatt a kisagyi beékelődés veszélye állt fenn, ezért áthelyezését kezdeményezték az idegsebészeti osztályra.

[5] I. rendű terhelt 2013. december 21. napján 21:30 órakor a kórház idegsebészeti osztályán, mint az ügyeletet ellátó szakorvos, egy konzíliumot követően koponyaüri nyomásfokozódás okaként liquorpassage zavar gyanújával vette át a sértettet a kórház neurológiai osztályáról. Az I. rendű terhelt előtt ismert volt a sértett állapota, a két héttel korábban kezdődő tarkótáji fejfájás, a neurológiai osztályon történt pontos ideggyógyászati tünettan, a koponya CT vizsgálat eredménye, valamint a beteg felvételtől állapota, azaz az ún. tekintésirányú szemtekereztetés, amely baloldalon kifejezett jelleggel ún. rotatoros komponenssel, hányingerrel, kettős látással, járásbizonytalansággal jelentkezett, és amely egyértelmű ideggyógyászati tünetcsoportként volt értékelhető.

[6] Az átvételt követően a sértett élnélsége romlott, hányt, és 22:00 óra körüli időben az ágyról is leesett. Ekkor I. rendű terhelt úgy döntött, hogy monitorral ellátott szobába helyezi a beteget, gyógyszeres kezelését folytatja, majd felvetődött az agyvíz elvezetését célzó műtét lehetősége, amelynek időpontját konkrétan nem határozta meg. Az I. rendű terhelt a sértett intenzív osztályos elhelyezését a tünetegyüttesekre figyelemmel sem tartotta indokoltnak. A sértett állapotában 22:00 órakor beállt romlásra utaló tünetek a konzervatív kezelés kimerültségét mutatták, amely okaként az azonnali műtéti beavatkozás, a kamrai drain behelyezésének azonnali szükségessége állt elő, amelyet azonban az I. rendű terhelt nem végzett el.

[7] Az I. rendű terhelttől az ügyeletet 2013. december 22. napján 08:00 órakor II. rendű terhelt vette át, aki szakorvosjelölt volt. Aznap személy 1 professzor osztályvezető főorvos látta el a 24 órás telefonos ügyeleti szolgálatot az Idegsebészeti Osztályon, így ő volt az az orvos, akihez a II. rendű terheltnek mint szakorvosjelöltnek fordulnia kellett, amennyiben valamely orvosi beavatkozásról kellett döntenie. A sértett állapota tovább romlott,

kontaktusképtelen állapotba került, beszélni nem tudott, céltalan mozgásokat végzett, légzése megváltozott, nyelészavara lett. II. rendű terhelt 08 óra 30 perc körüli időben a beteg ágyánál észlelte az állapotromlást, de a beteg életveszélyes állapotáról nem referált azonnal a szakmai felügyeletet ellátó osztályvezető főorvosnak. A referálásra csak azt követően került sor, amikor az osztályvezető főorvos 09 óra 30 körüli időben, külön értesítés nélkül megérkezett az osztályra. A sürgősségi beavatkozás elvégzéséről az osztályvezető főorvos 10 óra 30 perckor döntött, utasította II. rendű terheltet a kamrai drain behelyezésére. Ezt követően II. rendű terhelt megkezdte a beavatkozás előkészítését, majd magát a kamrai drain behelyezését 2013. december 22. napján körülbelül 12 óra 20 perckor kezdte meg. A beavatkozás során azonban sem a személyi – a beavatkozáshoz szükséges egészségügyi személyzet –, sem a tárgyi feltételek – a műtét elvégzéséhez szükséges eszközök –, sem a betegbiztonság nem volt kielégítő. II. rendű terhelt a beavatkozás közben a beteget orvosi felügyelet nélkül hagyta, emiatt a beavatkozás elhúzódott.

[8] A beavatkozás – figyelembe véve a beteg állapotát – nem a megfelelő időben, nem a megfelelő módon és körülmények között történt.

[9] A sértettnél hirtelen keringés és légzésleállás alakult ki, amelyre az egészségügyi személyzet későn tudott reagálni, és ez a sértett újraélesztésének sikertelenségéhez hozzájárult. A sértett 2013. december 22. napján 13 órakor elhalálozott.

[10] I. rendű terhelt részéről a kamrai drain behelyezésének elmaradása nem felelt meg a szakma szabályainak, mindez növelte a kisagyi beékelődés, mint halálos eredmény kialakulásának esélyét. Az I. rendű terheltnek a tipikus tünetsort mutató beteget veszélyeztetettnek kellett volna tekintenie, és az agynyomását meg kellett volna próbálni csökkenteni. Az I. rendű terhelt az osztályra történő felvételkor akkut idegsebészeti teendőt nem indikált, konzervatív terápiát javasolt, és ezen akkor sem változtatott, amikor 22:00 óra körüli időben a beteg állapotában olyan változás állt be, ami a konzervatív kezelés kimerültségét mutatta. Ezzel orvosszakmai érvekkel megfelelően alá nem támasztható kockázatot vállalt, és így a szükséges és indokolt beavatkozással késlekedett.

[11] II. rendű terhelt azáltal, hogy késlekedett a referálási kötelezettségének teljesítésével, hozzájárult ahhoz, hogy a szükséges és indokolt beavatkozás elvégzésének megkezdésére késedelmesen került sor.

[12] A kamrai drain behelyezés 2013. december 21-én 22-23 óra utáni vagy akár az ideggyógyászatról való átvételt nyomban követő elrendelése és elvégzése esetén a sértettnél reális esélye lehetett a túlélésre, azonban az kétséget kizáróan nem bizonyítható, hogy megmenthető lett volna a sértett élete. I. rendű terhelt és II. rendű terhelt mulasztása a néhai sértett életét közvetlen veszélynek tette ki. Az azonban nem volt kétséget kizáró módon megállapítható, hogy a sértett halála a foglalkozási szabályszegések következménye, illetőleg hogy a súlyosabb eredmény a foglalkozási szabályszegések nélkül nem következett volna be.

[13] II. 1. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen – az aláírásból és szövegezésből megállapíthatóan – az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, a felülvizsgálati törvényi okként a Be. 648. § a) és b) pontját, ezekkel összefüggésben a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját és a b) pont ba) alpontját, valamint a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontját jelölte meg.

[14] Indokolása szerint az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítására az anyagi jog szabályainak megsértésével került sor, amely összefügg az alapügyben eljáró bíróságok által megvalósított eljárási szabálysértésekkel; így meg nem hallgatható személyt hallgattak meg szakértőként, nem létező együttes szakvéleményre alapították megállapításaikat, indokolási kötelezettségüket hiányosan teljesítették és az ítélet megalapozottságát garantáló teljes körű bizonyítást nem folytattak le.

[15] Érvelése szerint a jelen ügyben a bizonyítási eljárás fogyatékosága az anyagi jogi jogszabálysértés szintjét elérő, miután az eljáró bíróságok a tényfeltárási- és tisztázási kötelezettségüknek nem tettek eleget, figyelmen kívül hagyva, hogy a szakkérdésre, mint objektív tényállási elemre vonatkozóan meggyőző bizonyíték nem áll rendelkezésre.

[16] Hangsúlyozta, hogy a foglalkozási szabályokra vonatkozó ismérvek szakkérdésnek minősülnek, amelyek megítélése túlnyúlik a bírói kompetencián és bár több szakértő bevonására is sor került, az általuk adott szakvélemények felhasználhatósága törvényesen nem volt lehetséges. Miután a büntetőjogi főkérdés eldöntése szakkérdések megválaszolásától is függ, és nem volt olyan szakvélemény, amelyre a bíróság meggyőzően alapozhatta volna az ítéletét, a büntetőjogi felelősség megállapítása adott bűncselekményre fogalmilag kizárt.

[17] A bizonyítási eljárás hiányosságán túl részletesen kitérve az indokolt bírói döntéshez való jog kapcsán meghozott EJEB döntésekre és alkotmánybírói határozatokra, kiemelve, hogy a megsértett foglalkozási szabályt a bíróság ítélete indokolásában oly módon kell rögzíteni, hogy annak a történeti tényállással való adekvátságának is nyilvánvalónak kell lennie; ehelyett jelen ügyben a szakkérdések tisztázatlanok, az ítélet megalapozatlan, az erre vonatkozó indokolás pedig hiányos maradt. Mindezen túl a szakkonzultások bevonásának módjával az eljáró bíróságok elvonták a védelem jogorvoslathoz való jogát, továbbá olyan személyeket hallgattak meg az eljárás során szakértőként, akik részvétele ilyen minőségben teljesen kizárt volt. Ezzel összefüggésben kifogásolta, hogy az általa hivatkozott, az alapvető jogok biztosának – a szakkonzultánsokra vonatkozó jogi szabályozás problémáit feltáró – jelentését, amely a jelen ügyre is releváns megállapításokat tesz, a másodfokú bíróság nem vizsgálta. Eszerint ugyanis aggályos, ha az eljárás alanyai – az összeférhetetlenség vagy kizárási ok fennállása szempontjából – nem értesülnek időben a szakkonzultás bevonásáról, aki egyébként önállóan nem adhat választ a bíróság által feltett kérdésre és nem is hallgatható meg a szakvéleménnyel összefüggésben, miután szerepe a szakértőhöz képest kiegészítő és a szakvéleményért a szakértő felel.

[18] A jelen ügyre vetítve a szakkonzulensek tevékenységét illetően kifogásolta, hogy dr. szakkonzultáns\_1 esetében nem állapítható meg, milyen körben működött közre, míg a később bevont szakkonzultáns véleményét az őt a szakvélemény elkészítésébe bevonó szakértő szakvéleményként nevezte meg, holott dr. szakkonzultáns\_2 nem volt szakértő. Továbbá álláspontja szerint eljárásjogi szempontból értelmezhetetlen a szakértők és a szakkonzulensek közös véleménye, mivel a büntetőeljárásjog nem ismer ilyen kategóriát. Mindezzel összefüggésben azt sérelmezte, hogy a bíróságok törvényes bizonyítéknak nem minősülő szakvéleményekre és szakkonzultánsi álláspontokra alapozták a büntetőjogi felelősséget megalapozó ítéletüket, az ezt érintő védői érvelést ugyanakkor indokolás nélkül figyelmen kívül hagyták.

[19] Hangsúlyozta, hogy mindezek alapján „az összefüggésekre alapozott, törvényes bizonyítékokra támaszkodó, az anyagi jogi tényállás helyességét érintő jogi indokolás – és az azt előidéző feltáratlan tényállás – hiányát támadja.”

[20] Érvelése szerint az alapügyben eljáró bíróságok egyike sem tért ki rá, hogy az I. rendű terhelt mely cselekvőségével, mely foglalkozási szabályt sértette, megvalósítva ezzel a terhére rótt bűncselekményt. Utalt rá, hogy az eljáró bíróságok mindössze megállapítást tettek arra, hogy az I. rendű terhelt magatartása nem felelt meg a szakma szabályainak, ami növelte a halálos eredmény kialakulásának lehetőségét, azonban a megszegett szakmai szabályok konkretizálása elmaradt, annak ellenére, hogy azok pontos megjelölése az ítélet indokolásában megjelenítendő objektív tényállási elem, melyek nélkül bűnfelelősség megállapítására nincs mód.

[21] Utalt rá, hogy az eljárásban beszerzett ellentmondásos és egyes esetekben kétségesen felhasználható szakvélemények abban egyetértettek, hogy az adott helyzetre nézve a

preventív, a diagnosztikus, a terápiás és gondozási eljárások vonatkozásában nincs idegsebészeti kollégiumi ajánlás vagy protokoll, emiatt a kezelőorvosnak irodalmi irányelvek mentén a saját tudása és tapasztalata alapján az adott helyzet összes körülményéhez mérten kell döntenie, mely önmagában is felveti a foglalkozási szabály megszegésének mikénti értelmezését a jelen ügyre.

[22] Hangsúlyozta, hogy az I. rendű terhelt nagy tapasztalatú elismert idegsebész főorvos, aki az ügyben – szakmai háttere és az eset legpontosabb ismeretével – a tőle elvárható legnagyobb gondosságot tanúsította, magatartása megfelelt az Eütv. 126. § (1) és (2) bekezdésében foglaltaknak. Azon döntését ugyanis, hogy a koponyaűri nyomás gyógyszeres kezelése még nem merült ki, több vizsgálat lefolytatását követően az előzményi – radiológus kollégával együtt megtekintett – leletek ismeretében, a pácienssel való konzultációt követően hozta meg, az állapotváltozást felismerte és annak vélelmezett okát megkísérelte megszüntetni, melynek során a beteg személyes és műszeres szoros obszervációja is folyamatos, állapotához igazított volt.

[23] Utalt rá, hogy az alapügyben eljáró bíróságok egyike sem foglalkozott azzal, miszerint a diagnosztikus tévedés, amihez nem társul szakmai szabályszegés, a büntetőjogi felelősségen kívül esik. A kezelés megkezdését követően változó okfolyamatok léphetnek fel, amelyek megindulásáért a kezelés nem felelős, azok kifogástalan kezelés mellett is bekövetkezhetnek. Álláspontja szerint – miután ezt a szakvélemények sem tudták teljes bizonyossággal kizárni – „az eset a gyógyítással együtt járó kockázat körébe tartozik”.

[24] Így az I. rendű terhelt nem szegett foglalkozási szabályt, gondosan kialakított szakmai meggyőződésének megfelelően – hibásan, de nem bűnösen – cselekedett; ezt cáfoló törvényes és törvényesen beszerezett bizonyíték nincs.

[25] Kifejtette, hogy miután „az objektív tényállási elemek tisztázása sem történt meg, sérült a Be. 649. § b) pont ba) alpontja is”, melyhez „az vezetett, hogy a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjába ütköző egyéb törvénysértés okán az ítélet indokolásából egyáltalán nem következik az ítélet rendelkező részében levont következtetés”; ez alapján pedig a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati ok is fennáll.

[26] Mindezek alapján az alapügyben hozott jogerős ügydöntő határozat hatályon kívül helyezését és az eljáró bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.

[27] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF. 1085/2024/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak találta, ezért a jogerős ítélet hatályban fenntartását indítványozta.

[28] Álláspontja szerint a törvény által kizártak a felülvizsgálati okként megjelölt, a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) és b) pont ba) alpontjával összefüggésben előadott védői érvelések, amelyek ténylegesen az alapügyben hozott jogerős ügydöntő határozat megalapozottságát, a tényállás megállapításának alapját képező bírói bizonyíték-értékelést támadják, továbbá amelyek az indokolási kötelezettség teljesítésének elmulasztását, az alapügyben folytatott szakértői bizonyítás törvénysértő voltát sérelmezik. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára történő hivatkozás érdemi jogi érvelés hiányában nem vezet felülvizsgáltra.

[29] A bűnösség törvénysértő megállapítása és azzal összefüggésben a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel a másodfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában pontosan rögzített törvényi és rendeleti előírások részletezése és idézése mellett, kitérve az orvostól általában elvárható gondossági kötelezettségre, annak az álláspontjának adott hangot, mely szerint éppen a szükséges beavatkozás elvégzése végett osztályra átadott beteg, tudott állapotromlását követően a műtéti beavatkozás el nem végzésével mulasztott az I. rendű

terhelt, és e mulasztásával szegte meg a szakmai szabályokat, mellyel az irányadó tényállás szerint a beteg életét veszélyeztette.

[30] A jogi indokolás körét mindemellett kiegészítendő utalt a sürgős szükség gyanújával ellátásra jelentkező beteget érintő ellátás körében az Eütv. 77. § (1) bekezdésére, továbbá az 52/2006. EüM (XII. 28.) rendelet melléklet 4. pontja alapján arra, mely szerint sürgős szükség körébe tartozó, életet veszélyeztető állapotok és betegségek körébe tartoznak a központi idegrendszeri kompresszió veszélyével járó kórképek (pl. agyödéma, fejfájás, szédülés, tumor, gyulladás, fejlődési rendellenesség, trauma).

[31] Az irányadó ítéleti tényállás, az I. rendű terhelt tevékenységére irányadó szakmai szabályok alapján, álláspontja szerint az I. rendű terhelt tekintetében a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének törvényi tényállása megvalósult, ezért a bűnösségére vont következtetés okszerű volt. Kifejtette, hogy a büntetőjogi főkérdések tekintetében az ítélet rendelkező része és az indokolásban foglaltak között sem áll fenn ellentét, a védő a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjának felhívása alatt valójában a törvénysértő bűnösség megállapítását sérelmezte.

[32] 3. Az I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára tett írásbeli észrevételében a felülvizsgálati indítványban foglaltakat változatlanul fenntartotta. Vitatva a felülvizsgálati indítvány tényállástámadó jellegét, változatlanul amellelt foglalt állást, hogy a tényállás megállapítása inadékvát és az eljárási szabálysértések sorozata folytán a bíróság nem is került abba a helyzetbe, hogy a felderített, helyes tényállás megállapíthatóságához eljusson. Ennek eredményeként olyan fokú fogyatékoságokban szenvednek a felülvizsgálattal érintett határozatok, amelyek az anyagi jog lényeges, az ügy érdemére kiható sérelmét eredményezték.

[33] Érvelése szerint az első- és másodfokú bíróságnak az lett volna a feladata, hogy szakértők jogszerű igénybevételével egyértelműen azonosítsa a kérdéses egészségügyi helyzetre irányadó szakmai szabályokat, majd részletesen számba vegye, hogy az I. rendű terhelt mely cselekvőségével vagy mulasztásával e szakmai szabályok mely követelményeit sértette, és ezzel milyen konkrét helyzetet idézett elő. Ezzel szemben az eljárásjogilag alátámaszthatatlan módon igénybe vett szakértők nem jutottak egységes megállapításra a szakma szabályait illetően, valamint pontosan nem jelölték meg az I. rendű terhelt bűnös cselekvőségét vagy mulasztását sem, a cselekmény bűncselekménnyé minősítése, illetve e téves minősítés alapján a büntetés kiszabása mindezek után törvénytelené vált.

[34] Az ügyészségi érvelést alaptalannak és iratellenesnek minősítette azzal, hogy megjegyzései annak érzetét keltik, mintha az I. rendű terhelt egyáltalán nem kezelte volna a beteget, akit egyébként sem műtéti, hanem kezelés céljából helyeztek át az osztályra.

[35] Ismételten amellelt foglalt állást, hogy az objektív tényállási elemek nem lettek kellőképpen feltárva, így indokolva sem, ez a helyzet pedig kényszerűen eredményezett ellentétet a rendelkező részbeni bűnfelelősség megállapítás és az indokolás között.

[36] **III.** Az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[37] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ami a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárási okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető, az ott meghatározottakon kívül más okból felülvizsgálatnak nincs helye.

[38] Az I. rendű terhelt a védője felülvizsgálati indítványában a felülvizsgálatra vezető okok közül jogszabályi alappal együtt anyagi és eljárásjogi törvénysértést egyaránt megjelölt. Ekként az anyagi jogi alapú felülvizsgálati okok közül a Be. 649. § (1) bekezdés a) pontját és a b) pont ba) alpontját, az eljárásjogi alapú felülvizsgálati okok közül a Be. 649. § (2)

bekezdés d) pontját – annak alapjaként a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontját – jelölte meg. A Kúria e jogszabályi hivatkozásokat az indítvány tartalmával összevetve az alábbiakat állapította meg.

[39] 2.1. Anyagi és eljárásjogi alapon előterjesztett felülvizsgálati indítvány esetén mindig az utóbbi vizsgálata az elsődleges; az eredményes eljárásjogi alapú felülvizsgálat ugyanis – a jogerős ítélet tartalmára való tekintet nélkül – szükségképpen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezet [Be. 663. § (2) bekezdés], ekként az anyagi jogi felülvizsgálatra már fogalmilag nem is kerülhet sor.

[40] Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés miatt kétségtelenül helye van. Az erre utaló Be. 648. § b) pontja azonban nem jelenti azt, hogy bármilyen eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő. A Be. 648. §-a nem meghatározza, hanem csak rendszerezi a ténylegesen a Be. 649. §-ában rögzített felülvizsgálati okokat. Ebből következően eljárásjogi okból felülvizsgálati indítvány kizárólag a Be. 649. § (2) bekezdésében felsorolt esetekben terjeszthető elő.

[41] Az e törvényhelyben meghatározott feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető okok az eljárás olyan súlyos hibáját jelentik, amelyek a rendkívüli jogorvoslati eljárásban is a jogerős ítélet mérlegelés nélküli megsemmisítésére vezetnek. Az I. rendű terhelt a felülvizsgálati indítványában, törvényi okként ilyen eljárási szabálysértésre hivatkozott, amikor jogszabályi alapként a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontját a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel megjelölte.

[42] 2.2. A Be. 649. § (2) bekezdés második fordulat d) pontja szerint felülvizsgálat alapjául szolgálhat, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. Az indokolási kötelezettség körébe a hatályos Be. szerint feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértést – egyben felülvizsgálati okot – az indokolás egyetlen azon hibája valósíthat meg, mégpedig az, ha az ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes [Be. 608. § (1) bekezdés f) pont].

[43] Az I. rendű terhelt védője indítványában tehát felülvizsgálati okra hivatkozott, az indítvány tartalma azonban annak nem felel meg.

[44] A Be. 451. § (5) bekezdése szerint a határozat részét képező indokolás a bíróság által megállapított, a döntés alapjául szolgáló, jelentős tényeket és körülményeket, valamint a határozat alapjául szolgáló jogszabályokat tartalmazza.

[45] Ekként az indokolás rendeltetése

- egyfelől a döntés, tehát valamely rendelkezés (jogkövetkeztetés) ténybeli alapjának rögzítése (a tényállás),
- másfelől számadás a döntéshozatali tevékenységről (a tényálláson kívüli indokolás).

[46] Különbséget kell tenni tehát az ítélet indokolási részében rögzített tényállás és a tényálláson kívüli indokolás között. A tényállás azon, a bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárásban megállapított történeti tények összessége, melyen a rendelkező részben a büntetőjogi főkérdések – büntetőjogi felelősség, cselekmény minősítése, büntetés – kapcsán rögzített jogkövetkezés alapszik. Amennyiben az indokolás tényállási része és a rendelkező rész között ellentét áll fenn, az anyagi jogi hiba; ha pedig az az anyagi jogi hiba a bűnösség megállapítását vagy a cselekmény minősítését és ezen keresztül vagy önmagában a büntetést érinti, úgy emiatt anyagi jogi alapon – a Be. 649. § (1) bekezdés a) vagy b) pontja alapján – van helye felülvizsgálatnak.

[47] Az indítványban megjelölt eljárási szabálysértés megállapítására pedig csak az vezethet, ha a rendelkező rész (jogkövetkeztetés) és a tényálláson kívüli indokolás áll

egymással ellentétben (Kúria Bfv.III.868/2012/14.). Ennek az ellentétnek pedig a büntetőjogi főkérdések – a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása – tekintetében kell fennállnia a rendelkező rész és az indokolás között (Kúria Bfv.II.928/2022/3., Bfv.I.1276/2020/2.).

[48] Jelen esetben a védő a tényállás és a rendelkező rész ellentétét állította, ami az indítványban hivatkozott eljárási szabálysértésnek nem felel meg. Ekként a védő a jogerős ítélet rendelkező részének és indokolásának feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető eljárási szabálysértésként értékelhető ellentétére ténylegesen az indítványozó nem is hivatkozott.

[49] Az indítvány ugyanis maga sem állította, hogy a másodfokú bíróság az I. rendű terhelt bűnösségének kimondását meg nem változtató rendelkező részben írtakkal ellentétesen, indokolásában a felmentő vagy eljárásmegszüntető rendelkezés meghozatalának szükségessége mellett érvelt volna. Ilyen megállapítást pedig éppen arra tekintettel nem tett és nem is tehetett, miután a másodfokú bíróság döntése kétségtől egyetértő volt az elsőfokú bíróság döntésével a bűnösség és a szankcióalkalmazás szükségessége tekintetében, továbbá ítélete indokolása is egy irányba mutató a rendelkező részben foglalt döntésével.

[50] A másodfokú bíróság korántsem állította, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítása logikailag hibás, a bűnösségre vont következtetése téves volna. Ezzel ellenkezőleg az elsőfokú bíróság tényállását túlnyomórészt megalapozottnak találta, és a bűnösség mellett állást foglaló elsőfokú bíróság érvelésével is egyetértett, amely mentén az I. rendű terhelt – felülvizsgálati indítványból is kiolvasható – bűnfelelősséget teljes egészében hárító védekezését elvetette. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által az I. rendű terhelt terhére rótt bűncselekményt minősítette a terheltre kedvezőbben, és alkalmazott vele szemben – erre is tekintettel – az elsőfokú bíróság által kiszabottól eltérő büntetési nemet {másodfokú ítélet [111], [114], [117]}.

[51] Az indítvány ekként valójában nem az ítélet rendelkező része és az indokolása, hanem az ítélet indokolása és a védelem saját elvárásai közötti ellentétet állította, amikor arra hivatkozott, hogy az abban értékelt körülmények – érdemben – nem adtak volna alapot a rendelkező részbeni bűnösségmegállapításra. Ez azonban nem eljárási szabálysértés kifogásolása, hanem a bűnösség megállapításának anyagi jogi alapú támadása, amely esetében a felülvizsgálat oka a Be. 649. § (1) bekezdése alá tartozik.

[52] A felülvizsgálati indítványban eljárási szabálysértésként megjelölt ok tehát érdemben e jogcímen nem vizsgálható.

[53] 3.1. A felülvizsgálati indítvány az anyagi jogszabálysértés körében a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját és a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontját egyaránt megjelölte.

[54] Ezzel összefüggésben a Kúria előre bocsátja, hogy az eljárásjogi törvény az anyagi jogszabálysértésre vezető felülvizsgálati okok meghatározásakor, a normaszöveg szerkezeti bontását éppen a felülvizsgálatra vezető okok érdemi differenciálása érdekében teszi meg. Az elhatárolás alapja pedig a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában és a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja között a bűnfelelősség terjedelme; ez az, ami a két felülvizsgálati ok tartalmában relevánsan eltérő.

[55] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja felülvizsgálati okként akkor valósul meg, ha a jogerős ítéleti tényállásban foglalt terhelti magatartás nem meríti ki (semmilyen) bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, avagy – ugyancsak az irányadó tényállásból kitűnően – büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok ellenében került sor a terhelt elítélésére. Ilyen esetben az indítvány célja a terhelt felmentése, vagy vele szemben az eljárás megszüntetése.

[56] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján – eltérően az előbbi októl – abban az esetben van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság a jogerős ítéletében a cselekmény téves minősítése vagy a Btk. más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabott ki. Az említett felülvizsgálati okon alapuló indítvány tehát nem kifogásolja a bűnösség megállapítását, hanem csupán a cselekmény téves minősítését és a büntetés nemének és/vagy mértékének arra visszavezethetően, illetve önmagában, a Btk. nem a bíró mérlegelésére bízott szabályának megsértése miatt törvénysértő voltát állítja. Az indítvány célja pedig nem a terhelt felmentése, hanem a terhére rótt cselekmény eltérő minősítése és arra tekintettel – vagy önmagában a büntetés törvénysértő voltára tekintettel – a büntetés megváltoztatása, azaz a terhelt javára előterjesztett indítvány esetén a büntetés enyhítése.

[57] Következik ebből, hogy e két felülvizsgálati ok ugyanazon határozat tekintetében egyszerre, ugyanazon érvek alapján fogalmilag nem valósulhat meg; kizárólag sorrendbe állítva nincs akadálya a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt ok mellett – annak alaptalansága esetére, másodlagosan – a b) pont ba) alpontjára való hivatkozásnak sem. Jelen ügyben azonban az indítvány – a tartalma alapján – bizonyosan nem ezt célozta, miután az I. rendű terhelt bűnfelelőssége megállapításának konzekvens negligálásával kizárólag a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését igényelte, olyan tartalmú kifogást pedig, ami a cselekmény más – meg nem jelölt – minősítése mellett a büntetés enyhítését célozta volna, nem tartalmazott.

[58] 3.2. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pontja tehát a jogerős ítéletben kiszabott büntetés vizsgálatát biztosítja a rendkívüli jogorvoslatban, de nem önmagában, hanem csak feltételhez kötötten; az említett jogszabályi hivatkozás első fordulata alapján akkor, ha a büntetés törvénysértő volta a cselekmény téves minősítésére, a második fordulata szerint pedig akkor, ha a büntető anyagi jog más szabályának megsértésére vezethető vissza [Kúria Bfv.I.1.502/2016. (BH 2017.219.II.), Kúria Bfv.I.415/2016.].

[59] A kiszabott büntetés a Btk. más szabályának megsértéséből eredően csak akkor tekinthető törvénysértőnek és esik felülvizsgálat alá, ha az – az első fordulat szerinti minősítésen túl – a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve a nemében és/vagy mértékében törvénysértő. Ez az olyan büntető anyagi jogi szabály megszegését jelenti, amelynek alkalmazását a büntetés meghatározása körében a törvény az ítélembíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétése miatt a Be. XCIV. Fejezete nem nyújt jogorvoslati lehetőséget; ilyen esetben ugyanis a büntetés nem felel meg a törvénynek, mert joghátrányt ebben a formában a törvény nem tesz lehetővé [Kúria Bfv.III.1.559/2018/10. (BH 2020.9.)].

[60] A felülvizsgálati indítvány azonban tartalmában – nyilvánvalóan a bűnfelelősség teljes tagadása miatt – nem csak arra nem tartalmaz még csak utalást sem, hogy az I. rendű terhelttel szemben törvénysértő büntetést szabtak ki, annak jogi kifejtése is hiányzik, hogy a védő az I. rendű terhelt cselekményének minősítését miért tartja törvénysértőnek, illetve miben áll az a büntető anyagi jogi szabálysértés, amivel összefüggésben törvénysértő büntetést szabtak ki. Ezt a kizárólagosan felmentést célzó indítvány – ideértve az annak érdekében való hatályon kívül helyezést is – önmagában kizárja.

[61] A Be. 652. § (1) bekezdése azonban meghatározza a felülvizsgálati indítvány azon alapvető tartalmi követelményeit, amelyek az elintézéshez nem mellőzhetők. Ennek megfelelően a felülvizsgálati indítványban az indítványozónak – legalább tartalmilag felismerhető módon – a felülvizsgálat okaként a Be. 649. §-a szerinti büntető anyagi vagy eljárásjogi szabálysértés mibenlétét, illetve azt az alkotmánybíróági vagy nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv felülvizsgálatot megalapozó döntését kell megjelölnie, amely miatt álláspontja szerint felülvizsgálatnak van helye. Önmagában – azt alátámasztó adatok, tények, indokok hiányában –, pusztán a felülvizsgálat törvényi okára

hivatkozással a felülvizsgálatnak nincs helye (BH 2018.42.). Az indítvány tehát ebben a körben – a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítva – ugyancsak törvényben kizárt.

[62] 4. Mindezek alapján a jelen ügyben a felülvizsgálati indítvány – szemben az abban megjelölttől – kizárólag a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontban meghatározott felülvizsgálati okból volt érdemben vizsgálandó.

[63] 4.1. A felülvizsgálati eljárásban ugyanakkor megkerülhetetlen szabály a tényálláshoz kötöttség [Be. 650. § (2) bekezdés], amely szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[64] A felülvizsgálati eljárásban az irányadó tényálláshoz kötöttség olyannyira szigorú szabály, hogy a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján lenne elbírálendő abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített, és ellentétes az iratok tartalmával (BH 2004.102.), vagy más megfogalmazásban: az alapügyben megállapított tényállás az irányadó, függetlenül attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e, vagy sem (BH 2016.264.; BH 2010.324.).

[65] A Kúria tehát arról sem foglалhat állást, hogy a tényállás megalapozott-e vagy sem, lévén, hogy azt nem is vizsgálhatja. A jogerős ítéleti tényállás megalapozatlanságát állító érvek – mint amire a felülvizsgálati indítvány is hivatkozott – ezért a felülvizsgálatban minden esetben szükségtelenek, mert fogalmilag a felülbírálat körén kívül esnek.

[66] A tényálláshoz kötöttség követelményéből fakadóan a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás irányadósága egyúttal azt is jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Nem vizsgálható az sem, hogy az eljárás bíróságok a bizonyítási eljárást kellő terjedelemben és alapossággal folytatták-e le, a bizonyítási eljárás során megvalósítottak-e esetlegesen valamilyen hibát, továbbá az sem, hogy mely bizonyítékokat és milyen okból fogadtak el, illetve, hogy egyes bizonyítékokat helyénvalóan vetettek-e el.

[67] Irányadó ez a bizonyítás eljárásjogi alapú támadása esetén is. A bizonyításra vonatkozó szabályok megsértése fogalmilag nem valósíthat meg a Be. 649. § (2) bekezdésében megjelölt eljárási szabálysértést, ekként felülvizsgálat tárgya sem lehet. A bírósági ténymegállapítás eljárásjogi okból sem tekinthető „nemlétezőnek” vagy bizonyíthatatlannak, hanem azt – a Be. 659. § (1) bekezdés alapján – a felülvizsgálatban a megállapítás módjától és megalapozottságától függetlenül az anyagi jogi jogkövetkeztetés alapjának kell tekinteni.

[68] Ezért az esetlegesen törvénysértő módon beszerzett bizonyíték figyelembevétele, illetőleg annak kirekeszthetősége nem a bűnösségre vont jogi következtetést vagy a bűncselekmény minősítésének törvényességét érinti, nem anyagi jogszabálysértés, hanem a tényállás megalapozottságának támadása. A felülvizsgálati indítványnak ekként a szak Konzultációs igénybevitelével, a szakértői meghallgatásával, a szakértői bizonyítással összefüggésben felvetett valamennyi kifogása ebbe a körbe tartozó, márpedig a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában felülvizsgálat tárgya nem lehet, ekként a felülvizsgálati indítvány erre irányuló – terjedelmét tekintve jelentős – része érdemben szintén nem vizsgálható.

[69] A jogerős ítéletben az I. rendű terhelt terhére rótt foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége esetében a foglalkozás szabályok megsértése és a törvényi tényállásban megkívánt eredmény bekövetkezése ténykérdés, ugyanakkor a közvetlen

veszélyhelyzet jogi fogalom, valamint az elkövetési magatartás és az eredmény közötti okozati összefüggéssel kapcsolatos kérdések is a bíróság által megválaszolandó jogkérdések. Ezért ez utóbbiak eldöntése felülvizsgálati eljárásban kifogásolhatók, azonban az eljáró bíróság által levont jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el (Kúria Bfv.II.388/2021/6.).

[70] 4.2. A Btk. 165. § (1) bekezdése szerint a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségét követi el, aki foglalkozási szabály megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz. A bűncselekmény törvényi tényállása keretdispozíció, annak tartalmát a foglalkozási szabályok határozzák meg.

[71] A foglalkozás az a tevékenység, amit az elkövető végez, míg a foglalkozási szabályok tartalmát írott jogi normák, igazgatási szabályok, rendeletek, utasítások, de a szakma általánosságban elfogadott, íratlan szokásszerű szabályai is meghatározhatják.

[72] A bűncselekmény elkövetési magatartása a szándékos vagy gondatlan foglalkozási szabályszegés, ami tevéssel vagy mulasztással valósul meg.

[73] Az elkövető büntetőjogi felelőssége akkor állapítható meg, ha a foglalkozási szabályt szándékosan, vagy gondatlanul megszegő tevékenységével okozati összefüggésben áll elő más (mások) életének, testi épségének közvetlen veszélybe kerülése, vagy testi sérülése, illetve az elkövető szabályszegő mulasztása folytán – bár erre lehetősége volt – nem akadályozza meg a tényállásszerű eredmény bekövetkezését, feltéve, hogy a káros következmény tekintetében gondatlan bűnössége is fennáll (Kúria Bfv.939/2020/8.).

[74] Az eredmény tekintetében az elkövetőt csak gondatlanság terhelheti, melynek két formája a tudatos és a hanyag gondatlanság. Az előbbi esetben az elkövető előre látja magatartása következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában, míg az utóbbi esetben azért nem látja előre magatartása következményeit, mert a tőle elvárható körültekintést elmulasztja. Így hanyag gondatlanság esetében a büntetőjogi felelősség alapja az, hogy az elkövetőnek a bűncselekmény eredményét előre kellett volna látnia és előre lehetett volna látnia, azonban elmulasztotta a tőle elvárható körültekintést. Az elvárhatóság vonatkozásában vizsgálandó az objektív gondossági kötelesség (foglalkozáshoz kötött) és ennek tükrében a tőle elvárhatóság.

[75] A támadott ítélet szerint az orvos végzettségű I. rendű terhelt az ügyeleti ellátás során végzett orvosi tevékenysége során a foglalkozási szabályt azzal szegte meg, hogy annak ellenére, hogy észlelte a beteg állapotában bekövetkezett állapotromlást és annak lehetősége felmerült, de nem végezte el kamrai drain behelyezését.

[76] 4.3. Az ember egészségi állapota megőrzésének és javításának összetett feltételrendszerét, ekként az orvosi tevékenység alapvető szabályait meghatározó törvény az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.).

[77] Az Eütv. 7. § (1) és (2) bekezdése szerint minden betegnek joga van – jogszabályban meghatározott keretek között – az egészségi állapota által indokolt, megfelelő, folyamatosan hozzáférhető és az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő egészségügyi ellátáshoz, mely utóbbi követelménynek az felel meg, ha az az adott egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek megtartásával történik.

[78] Az egészségügyi ellátások rendszerének működési elve, mely szerint

- sürgős szükség gyanújával ellátásra jelentkező beteget az igénybevétel alapjául szolgáló jogviszonytól függetlenül meg kell vizsgálni, és sürgős szükség fennállása esetén az egészségi állapota által indokolt ellátásban kell részesíteni; továbbá

- minden beteget – az ellátás igénybevételének jogcímére tekintet nélkül – az ellátásában résztvevőktől elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával kell ellátni [Eütv. 77. § (1) és (3) bekezdés].

[79] Az Eütv. 126. § (2) bekezdése alapján az orvos – feltéve, ha szakmai kompetenciája és felkészültsége alapján erre jogosult – a hozzá forduló beteget megvizsgálja. A vizsgálat megállapításaitól függően a beteget ellátja, vagy – a megfelelő tárgyi és személyi feltételek hiánya esetén – a megfelelő feltételekkel rendelkező orvoshoz, illetve egészségügyi szolgáltatóhoz irányítja. A (3) bekezdés szerint a beteg vizsgálata kiterjed a kezelőorvos tudomására jutott valamennyi panaszra, a kórelőzményre és a beteg gyógyulását befolyásoló egyéni körülmények feltárására. A (4) bekezdés szerint a (2)-(3) bekezdésben foglaltaktól eltérni kizárólag a beteg életének megmentéséhez szükséges, halasztást nem tűrő beavatkozások esetén lehet.

[80] Az Eütv. 142. § (2) bekezdés c) pontja alapján az igénybevétel alapjául szolgáló jogviszony előzetes igazolása nélkül, az e törvényben és a külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével – az alapcsomag részeként – kell biztosítani a Magyarország területén tartózkodó személy részére sürgős szükség esetén a külön jogszabályban meghatározott ellátásokat.

[81] Az Eütv. – ennek megfelelően – az egészségügyi ellátórendszer mellett egyéb egészségügyi ellátásként külön szabályozást tartalmaz az ügyeleti rendszerre.

[82] Az ügyeleti ellátás feladata az alapellátás, a járó- és fekvőbeteg-szakellátás napi munkarenden kívüli igénybevételi lehetőségének biztosítása, céljára tekintettel az egészségügyi szolgáltatásoknak azon hányada érhető el, amelyek a sürgősségi betegellátáshoz szükségesek, így:

- betegvizsgálat (az egészségügyi szolgáltatók napi munkarend szerinti munkaidő befejezésének időpontjától a következő napi munkarend szerinti munkaidő kezdetéig tartó időszakban);
- állapot észlelése, vagyis a súlyos, illetve folyamatos vagy bizonyos időközönként ellenőrzést igénylő állapotú beteg életfunkcióinak megfelelő ütemezésű vizsgálata, regisztrálása, beavatkozási szükséglet felismerése;
- a szükséges beavatkozások elvégzése (a törvény „alkalomszerű” beavatkozásokat is rögzíti a sürgősségiellátás mellett, mely úgy tekintendő, hogy bizonyos időpontban szükséges, önmagában sürgősséginek nem tekinthető beavatkozások eshetnek ügyeleti időre);
- fekvőbeteg-gyógyintézetbe történő sürgősségi beutalás;
- jogszabályok szerinti eljárásokban való részvétel (halottszemle, láttelep felvétele stb.). [Eütv. 93. § (1)-(2) bekezdés]

[83] Ezzel összefüggően a sürgős szükség körébe tartozó ellátások vonatkozásában a rendeleti szintű szabályozás tartalmaz előírást. Ez minden olyan egészségügyi tevékenységet magában foglal, amelyet a rendelet mellékletében meghatározott, az életet veszélyeztető állapotok és betegségek szakszerű ellátása, valamint azok maradandó egészségkárosító hatásának megelőzése érdekében az Eütv. 142. § (2) bekezdés c) pontjának alkalmazásában a beteg állapotának stabilizálásáig, az Egészségbiztosítási törvény 23. § d) és e) pontjának alkalmazásában fekvőbeteg-ellátás keretében, a diagnózis felállításától a tisztázott kórállapot első alkalommal történő szakszerű ellátásáig végeznek [a sürgős szükség körébe tartozó egyes egészségügyi szolgáltatásokról szóló 52/2006. (XII. 28.) EüM rendelet 1. § és 2. §].

[84] A melléklet 4. pontja alapján sürgős szükség körébe tartozó, életet veszélyeztető állapotok és betegségek a központi idegrendszeri kompresszió veszélyével járó kórképek (Pl. agydéma, fejfájás, szédülés, tumor, gyulladás, fejlődési rendellenesség, trauma).

[85] További rendeleti szintű előírást az egészségügyi ellátás folyamatos működtetésének egyes szervezési kérdéseiről szóló 47/2004. (V.11.) ESzCsM rendelet tartalmaz, melynek célja az Eütv. 7. § (1) és (3) bekezdésében garantált, a beteg számára folyamatosan hozzáférhető egészségügyi ellátás szakmai és szervezési elveinek és szempontjainak meghatározása [47/2004. (V. 11.) ESzCsM 1. §].

[86] A 47/2004. (V. 11.) ESzCsM 11. §-a részletekre kiterjedően szabályozza az ügyeletbe lépő orvosnak az ügyeleti szolgálat felvételekor tájékozódási kötelezettsége körébe tartozó követelményeken túl, a fekvőbetegekkel kapcsolatos, továbbá az ügyelet ellátása során feladatait képező előírásokat.

[87] Így különösen, az ügyeletbe lépő orvos az ügyeleti szolgálat felvételekor tájékozódik a szoros megfigyelést és előre láthatóan orvosi beavatkozást igénylő, illetve súlyosabb vagy változó állapotú betegekről, az ügyelet során elvégzendő vizsgálatokról, illetve orvosi beavatkozásokról [47/2004. (V.11.) ESzCsM 11. § (1) bekezdés c) és d) pont]; a fekvőbetegekkel kapcsolatos feladatok keretében állapotrosszabbodás esetén megteszi a szükséges intézkedéseket, így különösen vizsgálatot és terápiás beavatkozást végez, diagnosztikai vizsgálatot rendel el, konzíliumot kezdeményez [47/2004. (V. 11.) ESzCsM 11. § (2) bekezdés a) pont], továbbá az ügyelet során az ügyeletes orvos dönt és intézkedik a beteg megfigyeléséről, intézeti felvételéről, ez utóbbi esetben – többek között – elrendeli, illetve elvégzi a nem halasztható diagnosztikus és terápiás beavatkozásokat [47/2004. (V.11.) ESzCsM 11. § (3) bekezdés b) pont bc) alpont, c) pont].

[88] Ezek a jelen ügyben irányadó – a másodfokú bíróság által is szinte maradéktalanul felhívott – foglalkozási szabálynak tekinthető előírások, amelyek vétkes megszegése bűnfelelősség megállapításnak alapja lehet.

[89] A másodfokú bíróság ítéletében helytállóan rögzítette, mely szerint az egyes betegségek tüneteinek felismerése és helyes értékelése során úgy kell eljárni, ahogy ez az orvostudomány és az orvosi gyakorlat adott fejlettségi szintjének megfelelő foglalkozási szabályok szerint (beleértve az íratlan szakmai szabályokat is) az orvostól általában elvárható. Az orvosi foglalkozás körébe tartozó tevékenységet végző személyekre irányadó, vagyis az általában elvárható követelményekkel ellentétes magatartás sérti az objektív gondossági kötelezettséget, és – további feltételek megléte esetén – a büntetőjogi gondatlanság megállapítását eredményezheti.

[90] Az orvostól általában elvárható, hogy a diagnózis felállítása során a lehető legnagyobb figyelemmel és körültekintéssel járjon el. Emellett az Eütv. 93. § (2) bekezdése alapján az ügyeleti ellátás céljából következően a jogalkotó az ügyeletet „eleve a sürgősségi esetekhez rendeli”, így az ügyeletes orvost a mindenkit terhelő általános elvárhatósággal szemben szakképzettsége folytán fokozott elvárhatóság terheli, ezért nem egyszerű segítségre, hanem szakmája szabályainak mindenben megfelelő ellátására köteles {Kúria Bfv.I.239/2015/6. (BH 2015.271.), másodfokú ítélet [83] és [84] bekezdés}.

[91] A támadott ítélet irányadó tényállása alapján pedig vitathatatlan, hogy a sértett egymás után és egymás mellett jelentkező tüneteire és állapotváltozására tekintettel kifejezetten rövid idő alatt egy előrehaladó egészségügyi utat járt be, hiszen a háziorvos sürgősséggel utalta be a rendelőintézet ideggyógyászához, az utalta tovább az aznap ügyeletet ellátó kórház neurológiai osztályára, majd onnan áthelyezéssel került az I. rendű terhelt által az ügyeletet ellátó idegsebészeti osztályra. Minderre egy konzíliumot követően, koponyaűri nyomásfokozódás okaként liquorpassage zavar gyanúja miatt került sor, miután a neurológiai osztályon a sértett gyógyszeres kezelését már megkezdték.

[92] A sértettnél diagnosztizált tünetegyüttesek – CT vizsgálat eredménye, klinikai tünetek – miatt a kisagyi beékelődés veszélye állt fenn, az I. rendű terhelt előtt pedig ismert

volt a néhai sértett állapota, így a már addig tapasztalt tünetek, a neurológiai osztályon történt pontos ideggyógyászati tünettan, a koponya CT vizsgálat eredménye, valamint a beteg felvételtől állapota, mindezen túl a sértettnek az osztályos átadást követően fél órával jelentkező, az állapot további rosszabbodását mutató tüneteit maga is tapasztalta, ezek alapján pedig azonnali műtéti beavatkozás, a kamrai drain behelyezésének azonnali szükségessége egyértelműen előállt, hiszen az irányadó tényállás szerint annak lehetősége fel is vetődött, de konkrét időpontját az I. rendű terhelt nem határozta meg.

[93] Az I. rendű terhelt e mulasztással az említett – a jogerős ítélet jogi indokolásban is rögzített – szakmai szabályokat, mint a tevékenységére irányadó foglalkozási szabályokat megszegte.

[94] A foglalkozási szabályszegés tükrében vizsgálandó, hogy az eredmény – a közvetlen veszély – tekintetében az I. rendű terhelt gondatlansága megállapítható-e.

[95] A törvényi tényállás lényegi elemét képező „teszi ki” kifejezés nem csak azzal a jelentéstartalommal bír, hogy az elkövető hozza létre – a szabályszegő magatartásával – a közvetlen helyzetet, hanem azt is, hogy a már kialakult közvetlen veszélyhelyzetet – bár lehetősége lenne csökkenteni, vagy megszüntetni – fenntartja, illetve annak mértékét súlyosbítja.

[96] A közvetlen veszély, illetve annak fennmaradása nem kizárólag tevőleges magatartás eredménye lehet, megvalósítható mulasztással is, ami – mint az I. rendű terhelt esetében is – azt jelenti, hogy az elkövető tétlen (passzív) marad. Ez a felülvizsgált ügyben a kötelezettség nem teljesítését, a megkövetelt akaratlagos magatartás hiányát jelentette [Kúria Bfv.I.1.182/2017. (BH 2018.325.)].

[97] Ennek tükrében az I. rendű terhelt szabályszegő mulasztásával – bár lehetősége lett volna rá – nem akadályozta meg a tényállásszerű eredmény bekövetkezését (EBH 2007.1586.), illetve a közvetlen veszélyhelyzetet nem enyhítette, ezért őt gondatlanság terheli.

[98] Így a hanyag gondatlanság az I. rendű terhelt esetében a foglalkozási szabályok megszegésével összefüggésben megállapítható, mert a tőle elvárható körülmények között az elmulasztása miatt nem észlelte a közvetlen veszélyt és azt mulasztásával fenntartotta annak ellenére, hogy a megszüntetésére, illetve enyhítésre jogszabályok által is előírt kötelessége lett volna. Így a mulasztása és az eredmény között az okozati összefüggés megállapítható és ebből eredően a gondatlan cselekmény miatt bűnössége ténylegesen fennáll.

[99] Mindezek alapján nincs jelentősége azon védői állításnak, mely szerint a sértett osztályos áthelyezésére kezelés és nem műtéti beavatkozás érdekében került sor. Ügyeletes orvosként ugyanis a terhelt kötelezettségeit a beteg pillanatnyi állapota határozta meg, a néhai sértett állapota pedig a felvételtől kezdve képest az I. rendű terhelt által is tapasztalhatóan – a konzervatív kezelés eredményességének kimerülését mutatva – romlott. Az I. rendű terhelt pedig erre, holott a műtéti beavatkozás szükségessége felmerült, nem reagált, az agyvíz elvezetését célzó műtéti lehetőség időpontját konkrétan nem határozta meg. A szükséghelyzet kialakulásának megállapítására vezető tünetek 22 órakor beálltak, a műtét elvégzése iránti orvosi intézkedésre pedig legkevesebb 12 óra elteltével került sor, amelyet ráadásul nem is az I. rendű terhelt, aki az ügyeletet reggel 8 órakor átadta, hanem az osztályvezető főorvos tett meg 10 óra 30 perckor, amikor utasította II. rendű terheltet a kamrai drain behelyezésére. Az I. rendű terhelt ilyen időtartamú tétlensége semmivel nem indokolható.

[100] A diagnosztikus tévedés pedig – ahogyan a felülvizsgálati indítvány is rögzítette – csak akkor esik a büntetőjogi felelősségen kívülre, ha ahhoz nem társul szakmai szabályszegés, miután a kezelés megkezdését követően változó okfolyamatok léphetnek fel, amelyek megindulásáért a kezelés nem felelős, azok kifogástalan kezelés mellett is valóban

bekövetkezhettek. Jelen esetben a bűnfelelősség alóli mentesülésre vezető konjunktív feltételek közül a szakmai szabályszegés megvalósult, ekként a kezelés kifogástalansága sem állítható. A felülvizsgálati indítvány előterjesztője sem vitatta, hogy az I. rendű terhelt hibázott, e hibája pedig – szemben az indítványozó álláspontjával – a foglalkozás szabályának bűnfelelősségre vezető megszegésének is megfelel.

[101] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében [Btk. 165. § (1) bekezdés] megállapította, és a cselekmény minősítése is törvényes.

[102] 5. Az indítvány tartalma alapján egyébiránt értelmezést igényelt annak előterjesztőjének meghatározása. A Be. 651. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján a terhelt javára a terhelt és a védő is önállóan, külön-külön jogosult felülvizsgálati indítvány előterjesztésére; ugyanakkor az sem vitás, hogy a terhelt a felülvizsgálati indítvány előterjesztésére való jogosultságát védője útján is gyakorolhatja. Emellett nincs jogi akadálya annak sem, hogy a két jogosult közösen terjesszen elő felülvizsgálati indítványt.

[103] Az előterjesztő személyének meghatározása azért is jelentőséggel bír, mert a Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A terhelt és a védő közös indítványának elutasítása esetén tehát mindkét indítványozó elveszíti a külső szerv határozata nélkül gyakorolható indítványelőterjesztési jogát.

[104] Jelen esetben az indítvány e tekintetben ellentmondásos, mert bár annak bevezető része a terhelt által védője útján előterjesztettnek jelöli meg azt, azonban szövegezésében egyes szám első és harmadik, de többes szám első személyt is használ, a beadvány végén pedig előterjesztőként kizárólag a védő került feltüntetésre és ő is írta azt alá. Összességében a Kúria úgy találta, hogy ez – figyelemmel az indítvány aláírására és az ahhoz csatolt meghatalmazásra, a szövegezésbeli pontatlanságoktól eltekintve – a terhelt védője által előterjesztett indítványnak felel meg.

[105] 6. Mindezekre tekintettel a Kúria, miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya szerinti tanácsülésen, a Be. 655. § (2) bekezdés szerinti összetételben eljárva a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat az I. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

[106] *A döntés elvi tartalma*

A foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés törvényi tényállása szerint a bűncselekmény eredménye az, hogy az elkövető más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki. A „teszi ki” kifejezés nem csak azzal a jelentéstartalommal bír, hogy az elkövető hozza létre a szabályszegő magatartásával a közvetlen helyzetet, hanem azt is, hogy a már kialakult közvetlen veszélyhelyzetet – bár lehetősége lenne csökkenteni vagy megszüntetni – fenntartja, illetve annak mértékét súlyosbítja. A sürgős szükséghelyzet beálltának felismerését követő több órás tétlenség megalapozza az eljáró orvos felelősségét.

[107] IV. A végzés ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[108] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. április 3.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró